

Tutkimuksen ja päätöksenteon suhteet

Tutkimuksen avulla voidaan ratkaista ja analysoida asioiden vaikutuksia ja vaikutusten voimakkuutta. Tutkimustieto luo tietopohjaa innovaatioille ja uusien tietojen taloudelliselle hyödyntämiselle. Yhteiskunnallisen ja taloudellisen päätöksenteon tueksi halutaan ja tarvitaan tutkimustietoa, jotta päätösten vaikutuksia pystyttäisiin ennakoimaan. Taloudellinen ja poliittinen päätöksenteko on arvoperusteinen valinta siitä, mihin suuntaan asioiden halutaan kehittyvän.

Yhteiskunta odottaa tutkimukselta yhä enemmän taloudellista hyötyä. Euroopan yhteisön viides tutkimusohjelma rakentuu yhteiskunnallisista tavoitteista, joita ovat teollisuuden kilpailukyvyn parantaminen, kansalaisten hyvinvoinnin lisääminen ja työllisyyden parantaminen. Rahoituksen lisääminen tutkimukseen ja tuotekehitykseen on nähty poliittisella tasolla tehokkaimpana keinona lisätä yhteisön taloudellista kilpailukykyä lähivuosina. Tutkimus- ja tuotekehitysrahoituksen osuus kansantuotteesta oli EU:n alueella vuonna 1995 selvästi pienempi (1,9 %) kuin tärkeimpien kilpailijoiden, USA:n (2,4 %) ja Japanin (2,9 %). EU pyrkiikin muuttamaan tilannetta viidennen tutkimusohjelman avulla. Myös Suomen hallitus on tehnyt oman ohjelman tutkimus- ja tuotekehitysrahoituksen lisäämiseksi niin, että rahoituksen kansantuoteosuus on 2,9 % vuonna 1999. Valtaosa rahoituksesta kohdennetaan teknologian kehittämiseen. Tutkimuksen rahoitusosuus ohjataan pääasiassa tutkimusohjelmiin.

Tavoitteelliset tutkimusohjelmat kohdentavat tutkimuksen aiheet ja aikatauluttavat työskentelyn. Tutkimuksen klassisena tehtävänä on ollut uuden, objektiivisen tiedon tuottaminen. Myös nykyisessä toimintaympäristössä sen täytyy olla tutkimuksen tärkein tavoite. Yhä vaikeampi on tehdä jakoa akateemiseen perustutkimukseen ja soveltavaan tutkimukseen. Ne etenevät nykyisin lomittain ja rinnakkain. Tutkimustyössä tarvitaan monipuolista asiantuntemusta ja ryhmätyöskentelyn taitoja.

Tutkijoilta vaaditaan entistä enemmän uuden tiedon saattamiseksi käytännön toimintaan.

Metsäntutkimuslaitoksessa on tutkittu metsiä ja metsätaloutta 80 vuoden ajan. Metlan menneiden vuosikymmenten aikana on selvästi havaittavissa yhteiskunnan tilan ja tutkimusaiheiden välinen yhteys. Metsäntutkimuksen pitää kattaa nykyisin niin biologiset, tekniset kuin yhteiskunnallisetkin aihealueet. Talouden kansainvälistymisen ja teknologian kehityksen myötä tutkimusongelmat muuttuvat yhä monimutkaisemmiksi. Ongelmat ovat monitieteisiä, mutta niiden ratkaisemisessa on käytettävä kunkin tieteenalan uusimpia ja tehokkaimpia menetelmiä. Eri tieteenalojen tutkijat joutuvat sovittamaan omat tutkimuksensa yhteisten laajojen tutkimusaiheiden osaksi. Jotta tutkimus voisi lisätä käyttökelpoista uutta tietoa, tutkijoiden pitäisi seurata tarkasti yhteiskunnan kehitystä. Tutkimusrahoitus ja -ohjelmat muodostetaan poliittisella tasolla, mutta tutkijoiden vastuulla on niiden tieteellinen ja tiedollinen sisältö.

Tutkimusrahoituksen kansainvälistyminen avaa metsäntutkimukselle uusia mahdollisuuksia laajentaa osaamisaluetta, mutta se vaikuttaa myös tutkimusaiheiden valintaan. EU:n tutkimusohjelmat rakennetaan niistä aiheista, joissa on yhteisponnistuksin saavutettavissa jäsenmaiden kannalta yhteistä etua. Tutkijat joutuvatkin etsimään metsäntutkimukseen EU-rahoitusta esim. maatalouden, kilpailukykyisen kasvun ja ilmastonmuutoksen aiheiden alueilta. Metsäsektorin ja metsäntutkimuksen kansainvälistyessä on kilpailukykyyn säilyttämiseksi turvattava tutkimustiedon kartuttaminen suomalaisen yhteiskunnan kannalta tärkeistä aiheista, eikä sektoritutkimusta voi jättää liiaksi kansainvälisten tutkimusohjelmien rahoituksen varaan. Myöskään tieteen sisältä nousevien kysymyksien ratkaiseminen ei saa jäädä muiden tutkimuspoliittisten tavoitteiden varjoon, koska se on elinehto tieteenalan kehitykselle. Tutkimusmaailmassakin pätee yksinkertainen arkielämän totuus, että ”sitä osataan, mitä tehdään”.

Suomen metsät inventoitiin koko valtakunnan alueelta ensimmäisen kerran 1920-luvulla. Vuonna 1996 alkoi valtakunnan metsien yhdeksäs inventointi. Säännöllisesti hoidettujen inventointien tuloksena Suomen metsien tilasta ja kehityksestä on 75 vuoden mittainen aikasarja. Se on Norjan ohella pisin koko valtakunnan kattavista aikasarjoista maailmassa. Viime vuosina metsävarojen inventoinnin menetelmiä on tutkittu ja inventoinnin tehokkuutta lisätty. Kaukokartoitustekniikan käyttöönoton lisäksi myös maastomittauksia on kehitetty ja kerättäviä tunnuksia lisätty. Nykyisellään inventoinnin tuloksista saadaan monipuolista tietoa metsävaroista ja metsien biologista tilaa kuvaavista tunnuksista.

Metsätieteen aikakauskirjaan on perustettu *Metsävarat*-osasto, jossa julkaistaan puuvarojen, metsien ja metsäluonnon tilan inventointituloksia ja kehityslaskelmia. Metsävarat-osastossa julkaistavat artikkelit ovat tieteellisen tarkastusmenettelyn alaisia. Metsävarat julkaistaan Metsätieteen aikakauskirjan erillisenä liitejulkaisuna, jonka toivotaan palvelevan monipuolisesti tiedonkäyttäjiä.

Eeva Korpilahti